

De Nederlandsche Dialectstudie in 1937

door L. GROOTAERS,
Hoogleraar aan de Universiteit te Leuven

I. Bibliographie. — In deze *Handelingen* verscheen het jaarlijksch bibliografisch overzicht door L. GROOTAERS (1).

Van de hand van denzelfden verscheen, ter gelegenheid der viering van het vijftigjarig bestaan van de Koninklijke Vlaamsche Academie een uitvoerige bespreking van *De werkzaamheden van de Kon. Vl. Academie op het gebied der Nederl. dialectstudie* (2).

In het pas opgerichte *Archiv für vergleichende Phonetik* gaven E. BLANCQUAERT en W. PÉE een overzicht van de jongste literatuur op het gebied van Nederlandsche en Zuid-Afrikaansche fonetiek en dialectstudie (3).

Zooals ieder jaar bevat ook in 1937 het overzicht van J. HAUST, *La Philologie wallonne* enkele titels die Nederlandsche dialectologen kunnen interesseeren (4).

II. Publicaties van algemeenen aard. — Van de *Mededeelingen van de Zuidnederlandsche Dialectcentrale* (5) te Leuven verschenen n^{rs} 17 tot en met 20 (blz. 377-437). Ze bevatten de vragenlijsten 23, 24, 25 en 26 (6) alsmede opstellen uit tijdschriften (die we elders vermelden). Vragenlijst 25 bestond uitsluitend uit vormen van sterke

werkwoorden, zoodat hierover thans een zeer uitgebreid materiaal is verzameld. L. GROOTAERS gaf ook dit jaar een overzicht van de werkzaamheden van de Leuvense centrale in het afgelopen jaar (7) en een nieuwen verbeterden tekst van de uitvoerige Aanwijzingen voor de medewerkers (8).

De beide commissies opgericht in den schoot van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen te Amsterdam gaven verslagen uit over hun werkzaamheden in 1937, de *Dialectencommissie* (9) stuurde vragenlijst n^r 5 uit (Verwantschapsnamen), de *Volkskundecommissie* (10) vragenlijst n^r 3 (Rouwgebruiken).

Mej. DR. H. C. M. GHIJSEN stuurde in 1937 de n^{rs} 44 tot en met 47 uit van het *Verenigingsnieuws van de Zeeuwse Vereniging voor Dialectonderzoek* : behalve het Jaarverslag over 1936-1937 bevatten ze de vragenlijsten ter voorbereiding van het woordenboek gaande van B tot K (11).

In het Trippenhuis vond een tentoonstelling plaats van de werkzaamheden der Amsterdamsche Dialectencommissie ; bij deze gelegenheid sprak haar voorzitter J. VAN GINNEKEN een openingsrede uit : deze diende ter oriëntering over de werkzaamheden in het verleden en over de plannen voor de toekomst (12).

J. VAN GINNEKEN gaf een uitvoerige bespreking van PETRI'S *Germanisches Volkserbe in Wallonien und Nord-Frankreich* (13).

P. J. MEERTENS behandelde de kenmerken van de Zeeuwsche dialecten en toonde aan dat de Zeeuwsche archipel zoowel in de Middeleeuwen als na den val van Antwerpen door Vlaamsche en Brabantsche bestanddeelen werd overspoeld, maar toch zijn eigen taalkarakter bewaarde (14).

De vroeger (*Handel.*, X, 1936, blz. 191) vermelde studie van R. VERDEYEN wordt uitvoerig besproken door

E. LEGROS in het nieuwe tijdschrift : *Les dialectes belgo-romans* (15); dit is het orgaan van een groep Waalsche romanisten en is ook voor Zuidnederlandsche dialectologen onontbeerlijk.

Ten slotte dienen nog enkele publicaties vermeld te worden, die in lossere verband staan met het Nederlandsch dialectonderzoek.

Van groot belang is natuurlijk de *Deutscher Sprach-atlas* van W. MITZKA en B. MARTIN, waarvan de negende aflevering verscheen (16); ze bevat vijf woordkaarten en F. WREDE's voorloopige *Einteilungskarte der deutschen Mundarten*; even onontbeerlijk is J. MÜLLER's *Rheinisches Wörterbuch*, waarvan zes nieuwe afleveringen (56-61) het licht zagen (17).

Op het verwante gebied der volkskunde vermelden we het verschijnen van de eerste aflevering van den grooten Deutschen Volkskundeatlas bewerkt door H. HARMJANZ en E. RÖHR (18); behalve de grondkaart en de rasterkaart bevat ze 21 kaarten in kleuren; ook moeten we wijzen op het lijvige werk van A. BACH, *Deutsche Volkskunde*, methoden en een grootsch opgevatte synthese van de volkskundige problemen (19).

Op historisch gebied noemen we nog FR. PETRI's opstel *Von der Entstehung und nationalen Bedeutung der germanisch-romanischen Volksgrenze*; waarin schr. de grondgedachten van zijn groot werk samenvat (20).

Onder den titel *Het Oosteuropesche ras in de Nederlanden* neemt J. E. DE LANGHE stelling tegen de theorie van J. VAN GINNEKEN in de kwestie *Ras en Taal* (zie *Handel*, X, 186-189) ontwikkeld (21).

III. Klank- en Vormleer. — De belangrijkste publicatie van 1937 geldt de historische ontwikkeling van het Zuidwestbrabantsch in de 13^e en 14^e eeuw door A. VAN

LOEY ; in dit nauwgezet onderzoek van niet-litteraire bronnen uit de periode 1250-1350 zijn vooral van belang : de hoofdstukken gewijd aan umlaut (die niet zoo Oost-nederlandsch blijkt te zijn als vroeger werd gemeend), palatalisatie ($u > y$), diphthongering van i en $û$ en vocaalrekking (22).

W. G. J. A. JACOB promoveerde op een monographie over het Noordbrabantsche *Dialect van Grave* ; behalve klank- en vormleer bevat ze teksten en een en ander uit de folklore. De phonetiek is blijkbaar de zwakke zijde van den bewerker : hij gaat voor zijn graphie van de Nederl. spelling uit (23).

A. WEIJNEN bespreekt de ontwikkeling van *De û en de articulatiegewoonten in Noord-Brabant* ; achtereenvolgens behandelt hij de gevallen waar de $û$ voor dentalen, n en j staat en waar ze voor labialen en velaren staat. De conclusie luidt : „Bij de ontwikkeling van de $û$ spelen in het uiterste oosten van N.-Br. invloeden die ook heel sterk zijn in het Ripuarisch, een rol. In het centrale gedeelte van de Meijerij is deze invloed tamelijk zwak, maar daar vigeert een zuiver praeslavisch stelsel, in midden en westelijk N.-Br. doen geen van deze beide stelsels zich bij de bedoelde vocaal gevoelen” (24).

L. GOEMANS wijst op *Phonetische verscheidenheid in de volkstaal* en bedoelt hiermede sociale verschillen (taal van mannen tegenover die van vrouwen en kinderen) in de dialecten van de Brabantsche steden (25).

G. S. O(VERDIEP) bespreekt *De stijgende tweeklank in het Nederlandsch* (26) en geeft de plaats aan op Flakkee waar hij wordt gehoord (27).

Het eigenaardige verschijnsel der labiele tweeklanken (beurtelings stijgend en dalend) wordt door E. W. SELMER voor het Noordfriesch besproken (28), en wel naar aanleiding van de vroegere opstellen van HENTRICH (*Teuthonista*,

XI, 12 vg.) en SCHMITT (*Teuthonista*, XI, 242 vg.) die zijn eigen, veel vroegere uiteenzetting (*Teuthonista*, I, 218 vg.) over het hoofd zagen. Deze opstellen worden hier genoemd omdat een dergelijke reeks tweeklanken, eveneens met de accentwisseling samenhangend, in de Zuidlimburgsche dialecten voorkomt (Tongersch *yø*, *ie*, naast *jø* en *js*).

D. B. BOSMAN stelt 'n *Ondersoek in na die gevelariseerde -ing in Afrikaans*; het gaat over woorden als gelling Engl. „gallon”, doring „doorn”, kussing „kussen”, hoofdbrekings „hoofdbreken”, affêring „affaire”, enz. Terecht zegt schr. dat het niet mogelijk is al deze gevallen „onder een hoedje te vangen” (29).

Uit een Dordtsch begrafenisboek van 1636-1646 tracht B. VAN DEN BERG *De taal van een Dordtenaar in het begin van de 17^e eeuw te reconstrueeren* (30).

De door den Cercle de linguistique de Prague opgestelde *Internationle vragenlijst over dialect-phonologie* werd door G. VAN GINNEKEN gepubliceerd : een commentaar met model van bewerking zal volgen (31).

P. PETERS wijdt een drietal interessante opstellen aan verschijnselen uit de vormleer van onze dialecten. De eerste twee behandelen de bezittelijke (32) en de aanwijzende pronomina (33). Als bezittelijke voornaamwoorden worden besproken *zijn* en *mijn*, *dijn*, *haar*, *onze*, *jullie* en *hun*; als aanwijzende voornaamwoorden : *deze*, *die*, *gene* en *zulke*. Bij de bespreking van de Leuvensche vormen lezen we deze verrassende woorden : „Voor Leuven gaf WILLEMS nog *doene* op maar dien vorm heb ik bij een persoonlijk onderzoek noch in Leuven noch in de omringende plaatsen terug kunnen vinden. Zelfs het St-Quintenskwartier in Leuven, waar toch veel eigenaardige klanken voorkomen, gaf wat dit betreft niets nieuws; de vorm was overal *da*”. Heeft schrijver den vorm *doene* wel goed gelezen, vraagt men zich vooreerst af : de uitspraak is

inderdaad *doene*, zooals hij had kunnen vinden in de monographie van L. GOEMANS; die hier een veel recentere en oneindig meer betrouwbare bron was dan P. WILLEMS en door den schrijver niet nageslagen schijnt te zijn; nu ditmaal was de opgave van WILLEMS juist, voor wie ze kon interpreteren. Dat de vorm *doene* van WILLEMS en GOEMANS thans nog te Leuven voortdurend wordt gebruikt kan ik stellig bevestigen en ik heb nu de laatste twintig jaar te Leuven doorgebracht en ben voortdurend in aanraking met dialectsprekers; waar de vorm *da* „die” vandaan komt is mij een raadsel; waarom wordt de zegsman niet genoemd in dergelijke twijfelachtige gevallen? Wat de „eigenaardige klanken” in de Leuvensche volkswijken betreft (niet alleen in de St-Kwintenswijk) hier gaat het over verschijnselen die zeer goed bekend zijn sedert 40 jaar: zie weer L. GOEMANS in *Leuv. Bijdragen*, II en nog onlangs in het hierboven genoemde opstel.

Ten slotte behandelt dezelfde *De geslachtsvormen van het adjectief in de Nederlandsche dialecten* (34): vooreerst komen de overblijfselen van de sterke verbuiging ter sprake en daarna de indeeling in zoogenaamde onbuigbare adj., in *ja*-, *wa*- en *u*-stammen en stoffelijke bijv. naamw. hierbij worden de Limburgsche gevallen onderzocht waar de vr. vorm soms geapocopeerd is en dit verlies door het optreden van den valtoon (m. i. beter stoottoon of verscherping geheeten) wordt vergoed. Schr. stelt de volgende vragen: 1. in welk gebied treedt dit accentverschil op? Voor Belgisch Limburg werd dit door een onzer doctrandi onderzocht: de resultaten zullen gepubliceerd worden; 2. bij welke adj. is er apocopeering? Voor Tongeren geeft hij op „na *d* voorafgegaan door langen klinker en tweeklank”, dit is „klaarblijkelijk zeer onvolledig”. Van waar deze opgave, die inderdaad zeer onvolledig is, komt, wordt niet medegedeeld; volledige gegevens waren weer

(evenals voor Leuven) te vinden in de *Leuvensche Bijdragen*, VIII-IX, Het Dialect van Tongeren, n° 59, 1° A; 2) d) waar de vier soorten van adj. met *e*-apocope in het vr. worden opgesomd en besproken. Voor de schrijvers van nauwgezette dialectmonographiën zijn opstellen als die van den hr. PETERS niet bemoedigend.

F. DEN EERZAMEN wijdt een opstel aan de persoonl. voornaamwoorden in het Goereesch (35) en een aan de andere soorten (36).

J. VAN GINNEKEN sluit in een studie over *Het onbepaald lidwoord en het geslacht* (37) aan bij een vroeger opstel over het bepaald lidwoord (*Onze Taaltuin*, III, 33 vg.) en vergelijkt de in zuidwestelijk-noordoostelijke richting loopende diagonaallijn met de normaallijn der deminutiva op Pée's deminutiefkaarten.

Het woordgeslacht wekt meer en meer belangstelling. L. GOEMANS onderwerpt de aan het Fransch ontleende zaaknamen aan een nauwgezet onderzoek met het oog op hun geslacht (38) en toont aan dat in de woorden waar geen natuurlijk geslacht als criterium kan gebruikt worden, alleen phonetische oorzaken, nl. bepaalde sandhi-verschijnselen, die ontstaan bij het gebruik van bepaald en onbepaald lidwoord, den doorslag geven.

H. L. BEZOEN bespreekt *Het taalkundig geslacht te Enschede* (39) : mann. en onz. woorden worden ook hier nauwkeurig onderscheiden door middel van lidwoord en adjectief. Dit opstel is een fragment van een proefschrift over de klank- en vormleer van Enschede (in 1938 verschenen).

J. L. PAUWELS geeft een voorloopige mededeeling over de resultaten van de voor een halve eeuw door de Zuidned. Maatschappij voor Taalkunde ingerichte enquête over het geslacht in de Znl. dialecten (40) : over dit onderwerp zal een uitvoerige studie van de hand van dezen auteur

verschijnen in de serie der Kon. Comm. voor Toponymie en Dialectologie.

Ten slotte werden de twee nieuwe deelen van de hier vroeger genoemde Friesch-Saksische Bibliotheek (*Handel.*, XI, 368) aan de Friesche dialecten gewijd : K. FOKKEMA levert een *Bijdrage tot de geschiedenis en de grammatica van het dialect van Leeuwarden* : het eerste deel is gewijd aan het onderzoek naar de oorzaken van het terugdringen van het Friesch in Leeuwarden (41).

H. BOS-VAN DER HEIDE bestudeert de rechtstaal in het *Rudolfsboek* (15^e eeuw) ; hij stelt de klank- en vormleer samen en drukt dan de teksten af (42).

IV. Syntaxis. — Hier zijn weer slechts een paar opstellen te vermelden : P. VAN DER MEULEN onderzoekt *De woordschikking in het Stadsfriesch* en wel de volgorde der deelen van het samengesteld gezegde in hoofdzin, bijzin en vragenden zin (43).

L. GEENEN bestudeerde *De Limburgsche woordschikking in proza en poëzie*; vooral met het oog op vormen als „dat ik morgen komen zal” naast „dat ik morgen zal komen” onderzoekt hij middeleeuwsche en moderne Limburgsche teksten volgens de statistische methode (44).

V. Dialectgeographie. — Een zeer belangrijk en uitvoerig onderzoek werd door W. ROUKENS gewijd aan de *Wort- und Sachgeographie in Niederländisch-Limburg und in den benachbarten Gebieten* (45) : het bestaat uit een deel tekst en uit een atlas met een honderdtal kaarten en een zestigtal afbeeldingen. De inleiding omvat drie hoofdstukken : beteekenis en huidige stand van de dialectgeographie, dialectopnemen (methode en waarde) en fonetisch schrift (bespreking van de verschillende stelsels en van de quaestie : fonetiek-phonologie). Vervolgens wordt de eigen cartographische methode toegelicht

en het gebruikte materiaal verantwoord, waarna ieder kaart afzonderlijk wordt besproken.

Het tweede deel behandelt nu de kaarten systematisch in twee reeksen : 1. *Sachfragen und Volkskundliches* (Haus und Gerät, Kleidung und Tierwelt) ;

2. *Wort- und Begriffsfragen*. De atlas bevat drie afdeelingen : 1. Proeven van bewerking uit eenige vroeger verschenen taalatlanten ; 2. Geologische, archaeologische en historische kaarten ; 3. Taalkaarten.

Het gebied dat werd onderzocht omvat Belgisch en Nederlandsch Limburg met de omringende gebieden, nl. een deel van Antwerpen en Noord-Brabant in het westen en een deel van het aangrenzende Rijnland in het oosten. Deze zuidoosthoek bevat meer taal- en cultuurhistorische problemen van allerlei aard dan om 't even welk ander gedeelte van ons taalgebied : de hr. Roukens heeft hier voor het eerst orde in gebracht en het terrein voor detailonderzoek ontgonnen.

A. R. HOL onderzoekt *Een tegenstelling Noord-Zuid in de praeterita en participia van de sterke werkwoorden* (46) ; hiermee bedoelt schrijfster hoofdzakelijk de umlautverschijnselen in een strook loopende van de Duitse grens tot de Zuiderzee tusschen Deventer en Assen.

A. WEIJNEN die vroeger talrijke Noordbrabantsche kaartjes publiceerde heeft nu de resultaten van zijn onderzoek in een boek samengebracht onder den titel *Onderzoek naar de dialectgrenzen in Noord-Brabant, in aansluiting aan geographie, geschiedenis en volksleven* (47). Deze zeer nauwgezette enquête omvat 239 plaatsen welke gedeeltelijk mondeling en gedeeltelijk schriftelijk werden onderzocht ; daarenboven heeft schr. gebruik gemaakt van het materiaal van WILLEMS en van dat van VAN GINNEKEN, SCHRIJNEN en VERBEETEN. Achtereenvolgens worden in kaart gebracht : klinkers, tweeklanken en medeklinkers,

umlaut, rekkingen en verkortingen, morphologie en syntaxis, woordvorming en woordensthat : natuurlijk wordt een keuze gedaan uit ieder soort van verschijnselen ; ten slotte komt een taalgeographische synthese van de indeeling en de oorzaken van de groote grenzen op de overzichtskaart aangebracht. Het geheel vormt een waardevolle bijdrage tot de kennis aan de Noordbrabantsche volkstaal.

W. A. GROOTAERS behandelt *De rode en de zwarte aalbes en hun semantisch verband* (48). Schr. brengt een nieuwe, verbeterde en met nieuw materiaal aangevulde kaart van de roode aalbes (zie L. GROOTAERS, *De namen van de roode aalbes*, *Louv. Bijdr.*, XVI, 1924, 89 vg. en *Meded. Zuidned. Dialectcentrale*, Nr. 4, 79 vg.), een kaart met commentaar van de zwarte aalbes-namen in Zuid-Nederland en een vergelijking van beide kaarten. Het psychologisch verband en het verschil in ontwikkeling tusschen beide bessennamen worden onderzocht ; als *Aanhangsel* komt een kaartje van de *bes/beer*-lijn in Limburg steunend op gedeeltelijk ongepubliceerd materiaal over de roode en de zwarte aalbes, de kruisbes en de boschbes.

E. BLANCQUAERT en W. PÉE brengen een kaart van de *Intervocalische tenuis-verschuiving in Vlaanderen* (49). Bedoeld wordt het stemhebbend worden van intervoc. natonige *p*, *t* en *k* in het westen van Oost-Vlaanderen ; dat deze medeklinkers, zooals schr. beweren, hard zouden blijven (alhoewel ze stem krijgen) lijkt mij physiologisch moeilijk te verklaren : het energieverbruik in het strottenhoofd is o. i. hiervoor te aanzienlijk.

Van de hand van L. GEENEN verschenen in *Onze Taaltuin* drie woordkaartjes van het Nederlandsche taalgebied, als voortzetting van de door J. VAN GINNEKEN gepubliceerde reeks en steunend op hetzelfde materiaal. Bij de vormen van *kaas* (50) meent schr. een tegenstelling van

praeslavische en Nederlandsche articulatiebasis waar te nemen; bij *steen* (51) wordt eveneens met de praeslavische articulatiebasis geopereerd; bij de kaart over *De ij-diphthongering* (52) missen we het Zuidlimburgsche *ai*-gebied (Tongeren en omgeving); daarenboven worden de Leuvensche gegevens weer verkeerd begrepen. Zoo wordt de Leuv. *ai* (vóór velaren, in pl. v. *æ*) genoemd de extreme ontwikkeling van een proces dat schr. zich voorstelt als $ai > øy > æ > ai$ terwijl het moet zijn $ai > ai > æ$; de tweeklank met *i*-naslag is het voorlaatste stadium; dit heeft voor velaren standgehouden terwijl in andere gevallen *æ* ontstaan is. Dit blijkt duidelijk uit de ontwikkeling van Wg. *î* uit de andere dialecten, b.v. het Mechelsch en is trouwens een zoo bekend feit dat men zich afvraagt hoe dergelijke vergissingen mogelijk zijn.

Veel erger is dat hier weer de gepalataliseerde *velaar* na deze *ai* als een „chuintante” wordt opgevat; niettegenstaande ons protest en onze verwijzing naar L. GOEMANS' monographie (zie deze *Handel.*, X, 188) schrijft de hr. Geenen zonder blikken of blozen *zwoidzje* [= *zwoidzæ*] voor Leuv. „zwijgen”: wat te denken van de verregaande (o. a. praeslavische) conclusies die uit een op dergelijke wijze mishandeld materiaal worden gehaald; maar wat baten kaars en bril... ?

K. HEEROMA maakt *Aantekeningen bij dialectkaartjes* (53). Hij heeft al het bereikbare materiaal samengebracht voor de ontwikkeling van Germ. *á* en gerekte *a*, voor den umlaut in deminutieven, voor *jij* en *jou* (alook inversievorm zonder *j*), *Goensdag-Woensdag*, *wrat* en *klaver*; hij betreft behalve het Nederlandsche taalgebied ook het Rijnland in zijn onderzoek en wil waarschijnlijk maken dat de Keulsche expansie „een veel ouder en verderstrekend verschijnsel is dan men tot dusver heeft vermoed”.

In een opstel over *De Nederlandsche benamingen van de*

wier (54) oefent J. NAARDING critiek uit op hetgeen hij noemt *Heeroma's* „onbeheerschte voorliefde voor alles wat expansie heet”.

Op het 17^e Nederl. Philologencongres gaf L. GROOTAERS eenige staaltjes van *Woordmigraties over de Vlaamsch-Waalsche taalgrens* (55) en trachtte door middel van de geographische methode den weg te bepalen dien sommige woorden bij hun uitwijking naar Wallonië hebben gevolgd (nl. *windei*, *roof op een wonde*, *sport van een ladder*, *gist*, *kussensloop*, *kinkhoest* en *gedroogde appel*).

Onder den titel *Ueber Möglichkeiten der Zusammenarbeit auf dialektgeographischem Gebiet* (56) hield E. BLANQUAERT een lezing over de samenwerking van Nederlandsche met Westduitsche dialectologen.

Dezelfde bracht bericht uit over den stand van het onderzoek met het oog op de Gentsche dialectatlassen (57).

W. FOERSTE toetst aan de namen van Oostfriesche brood- en gebaksoorten *De Grenzen van de „hollandsche expansie” in Oostfreesland* (58).

J. DE VRIES behandelt methodologische vragen onder den titel *Einige Bemerkungen zur Kartographie* (59). Hij wenscht dat er meer eenheid kome bij het gebruik van cartographische methoden zoodat er meer overzichtelijke kaartbeelden ontstaan door een goed gegradueerd gebruik van lijnen, kleuren en teekens.

Ten slotte vermelden we enkele in populaireren trant gehouden opstellen waarin J. L. PAUWELS in de laatste drie jaren belangstelling wenscht te wekken voor de dialectgeographie; de titels luiden: *De avonturen van papilio in Zuid-Nederland* (60), *De Germaanse broer van papilio* (61), *Hoe heet de haagwinde in Zuid-Nederland?* (62), *De Zuidnederlandse namen van de sering* (63), *De koekoek in de plantnamen* (64).

VI. Woordenschat. — De onvermoeibare Antwerpsche dialectliefhebber J. CORNELISSEN heeft bij zijn (en VERVLIIET'S) *Antwerpsch Idioticon* een lijvig *Bijvoegsel* samengesteld (niet te verwarren met het vroeger verschenen *Aanhangsel*) en aan de Kon. VI. Academie ter uitgave aangeboden (65). Het eerste deel (A-H) verscheen in 1937 (gedateerd 1936) en het tweede bevindt zich ter perse. Met allen lof voor de geestdriftige volharding van den grijzen geleerde kunnen we ons er van niet weerhouden onze spijt uit te drukken dat de klanken niet in fonetisch schrift worden weergegeven en dat zoo de bruikbaarheid van dit reuzenwerk wordt verminderd.

T. VAN DER KOOY Dz. publiceerde een woordenboekje van *De Taal van Hindeloopen* (66), voorafgegaan van een grammaticaal overzicht en gevolgd door een bloemlezing van proza en poëzie. De schr. heeft jammer genoeg eerder een idioticon dan een woordenboek samengesteld, daar hij de woorden, die geheel overeenstemmen met het Nederlandsch opzettelijk heeft weggelaten.

J. GRAULS bespreekt uitvoerig alle woorden die samenhangen met *Gendarme en rijkswachter*; hij maakt de geschiedenis op van deze woordfamilie van af de 14^e eeuw en licht zijn onderzoek toe met een massa interessant materiaal uit Sachgeschiede en folklore, zooals wij dat van den schrijver gewoon zijn (67).

Dezelfde verklaart met voorbeelden uit talrijke dialecten de vormen *Klommel, lommel en rommel* (68).

J. L. PAUWELS gaat *Met Jan Grauls op (uit)stap in het Walenland* (69) en behandelt de Waalsch-Vlaamsche wisselwerking in de dialecten.

Dezelfde sluit bij een ander opstel van J. GRAULS aan en behandelt *Voornamen als soornamen* (70) vooral in het Aarschotsch dialect.

K. HEEROMA wil *Lierelauwen* (71) verklaren uit „lauw

maken en „lier” wang. J. HEINSIUS oppert bezwaren hiertegen in een *Naschrift* (72).

J. H. VAN LESSEN heeft het over dialectnamen van planten, nl. *bobber* n. *bobbel*, *popper* n. *popel*, *koker* n. *kokker* (73).

Onder den titel *Over deek en veek* (74) brengt A. OPPREL correcties bij zijn vroeger verschenen *Dialect van Oud-Beierland*.

H. L. BEZOEN verklaart *Gronings ool hinne* „koffiepot” als „oude Hendrika” (75).

Dezelfde verklaart *De akkernaam fekkenstuk en zijn verwanten* als een verkleinwoord van *vak* (vlechtwerk?) met de beteekenis „dijkvak, omheining” (76).

Dezelfde bespreekt ook de woorden *zichte* (*sikkel*), *zichten* (*maaien*, *zeven*) in het dialect van Enschede (77).

C. B. VAN HAERINGEN geeft *Etymologische aantekeningen bij nederlandse woorden voor uier en speen* (78), en wel naar aanleiding van K. HEEROMA's veronderstellingen over den oorsprong van *geer*, *gier* en *deem*.

K. HEEROMA vergelijkt *Goois uit het midden der 18^e eeuw* (79) d. w. z. een tekst van 1764 met het moderne dialect van Huizen.

H. H. KNIPPENBERG merkt op dat *Pieper* (80) in den mobilisatietijd de beteekenis had van „patroon”.

A. VAN LOEY toont aan in *Tekstkritiek en Dialectologie* (81) dat er in zoogen. critische uitgaven vaak ten onrechte wordt geëmend door gebrek aan kennis van de dialecten; hij illustreert dit met voorbeelden ontleend aan den door hem (en anderen) onlangs uitgegeven tekst van de voortzetting van van Velthem's *Spiegel Historiaal*, Boek VII

A. WEYNEN zet zijn lijsten van *West-Noordbrabantse woorden* (82) voort en wel met dialectmateriaal uit Oud-Gastel, Fijnaart, Wagenberg, Roosendaal en Etten.

J. DE LANGHE geeft weer een lijstje *Westvlaamsche Zanten* (83).

G. P. BAERT vermeldt Westvlaamsche keukenwoorden *Van den ouden disch* (84). Dezelfde deelt technische termen mede ontleend aan het *Zijdeweversvlaamsch* (85).

G. S. O(VERDIEP) bespreekt de beteekenis van *Blank en Zwart* in de Katwijkische visscherstaal (86).

R. LADRIÈRE geeft enkele *Volksbenamingen in de muntkunde* (87), nl. oude muntnamen in dialect.

H. H. KNIPPENBERG noteert *Enige Limburgse zegswijzen* (88).

L. VELDHUIS heeft *De roepnamen van het varken* (89) in tweehonderd Noordnederlandsche plaatsen opgeteekend en vergelijkt ze met verschillende typen van buitenlandsche parallellen.

C. G(ESSLER) geeft een kort lijstje van woorden *Uit het taaleigen van Maaseik en omgeving* (90); het zou hier nauwelijks vermeld moeten worden indien er niet één zeer interessant woord in voorkwam, nl. *blindehoek* dat ontstaan is door een verwarring van *blijə* (gemouilleerde *n*) met *bli:ə* „blijde”; dit doet onmiddellijk denken aan den „blauwen hoek” te Leuven en te Tongeren waar *bla:* (in beide dialecten) ook zeer goed uit *blai* „blij” kan ontstaan zijn; deze „blijde hoeken” ontleenden hun naam aan uithangborden, vgl. Fr. *Au bon coin* en dgl.

H. PAUWELS schrijft nogmaals over *De folklore van het boerenleven* (91). Deze hoofdstukken handelen over *De melktobben onder de stoof* en de *Zoete melk in de keuken*.

R. MERTENS heeft het over de *Folklore van den meikever* in West-Brabant (92).

In *Bieckorf* (jaarg. XLIII) en in andere plaatselijke tijdschriften vindt de lezer een aantal dialectwoorden vermeld onder allerlei rubrieken.

Volledigheidshalve vermelden we hier een woordenlijst van E. JASPAR die ons vroeger ontging, nl. *Raakpunten tusschen de dialecten van Aken en Maastricht* (93).

B. H. WIND geeft het tweede deel van haar *Contributions néerlandaises au vocabulaire du français belge* (95), bevattend Hfst. II (Mots aujourd'hui répandus en néerlandais, mais qui peuvent avoir appartenu au français vieilli de Belgique ou au wallon) en Hfst. III (Mots d'origine douteuse ou discutée).

Over de studie van Mej. WIND maakt J. HAUST enkele opmerkingen in deze *Handel.*, XI, 198-199; over de *Tweetaligheid* in België verdient ook de congreslezing van KRUISINGA hier een korte vermelding (*Handel.* v. h. 12e Vlaamsch Philologencongres, geh. te Leuven in 1934, 17-19).

Volledigheidshalve vermelden we J. DE BOUSSU, *Les noms de la pomme de terre au XVIIIe s.* (95) dat we naar J. Haust (*Handel.*, XI, 193) citeeren en dat volgens dezen niet van groot belang is.

Alhoewel gebieden buiten onze grenzen betreffend kunnen de volgende opstellen toch eenig belang hebben voor onze dialectologen: W. TILGENKAMP, *Der Einfluss des Französischen und des Niederländischen auf die Mundart des Kreises Jülich* (96) geeft twee lijsten: 1. Fransche ontleeningen; 2. Woorden die het dialect van Gulik met het Nederlandsch gemeenschappelijk heeft; de schr. geeft zich rekenschap van de moeilijkheid te beslissen of het hier Nederlandsche dan wel Nederduitsche bestanddeelen geldt.

R. LOEWE zet zijn *Etymologische und wortgeschichtliche Bemerkungen zu deutschen Pflanzennamen* voort (97); deze vierde bijdrage behandelt: *Lattich und Huflattich, Lorchel, Mandarine, Mangold, Masslieb*.

W. MITZKA geeft een interessant overzicht van den stand der werkzaamheden van *Die landschaftlichen deutschen Mundart-Wörterbücher* (98).

VII. Teksten. — Van het tijdschrift *Veldeke* dat geheel in Limburgsch dialect is gesteld verschenen weer een zestal afleveringen (99).

Daarbuiten citeren we nog de teksten die ons onder de oogen kwamen : het gaat natuurlijk niet op alles wat in de provinciebladen verschijnt en geheel of gedeeltelijk dialect-materiaal bevat na te snuffelen.

J. KNAPE geeft *Flakkeesche verhalen* en wel I. De oude voorman (100).

K. LANTERMANS heeft versjes, raadsels en aftelrijmpjes opgeteekend en publiceert deze onder den titel *Volks-geloof en volkstaal in Valburg (Overbetuwe)* (101).

H. L. BEZOEN vertelt van *Een zonderlinge haas in Twente* (102).

M. MIERAS vertelt nogmaals *Oe z'op Zuud-Beveland proate* (103).

NASCHRIFT

Daar de belangstelling voor het dialectonderzoek in Noord- en Zuidnederland ieder jaar toeneemt, wordt ook het gevaar grooter dat aan den bewerker van bovenstaande overzicht een zeker aantal publicaties ontgaan. Daarom zouden wij de lezers zeer dankbaar zijn indien ze ons overdrukjes, enz. konden bezorgen van opstellen, die in *plaatselijke tijdschriften* of in de *provinciale pers* verschijnen op het gebied van de dialectstudie ; desgewenscht worden de toegezonden exemplaren per omgaande teruggestuurd (Adres : Prof. Dr. L. Grootaers, Naamsche Steenweg, 158, Leuven, België).

AANTEEKENINGEN

(1) L. GROOTAERS, De Nederlandsche Dialectstudie in 1936. *Hand. van de Comm. voor Top. en Dial.*, XI (1937) 365-388 en *Meded. van de Zuidnéd. Dialectcentrale*, Nr. 4, 412-434.

(2) L. GROOTAERS, De werkzaamheden van de Kon. Vl. Academie op het gebied der Nederl. dialectstudie. *Versl. en Meded. van de Kon. Vl. Aacd.*, 1937, 303-315 en *Meded. van de Zuidnéd. Dialectcentrale*, Nr. 3, 395-407.

(3) E. BLANCQUAERT und W. PÉE, Niederländisch und Afrikaans. *Archiv. für vergleichende Phonetik*, I (1937) 173-178.

(4) J. HAUST, La philologie wallonne en 1936. *Handel. van de Comm. voor Top. en Dial.*, XI (1937) 151-208.

(5) *Mededeelingen van de Zuidnederlandsche Dialectcentrale*. Nrs. 17-20. Leuven. 1937. Blz. 377-437.

(6) L. GROOTAERS, Zuidnederlandsch Dialectonderzoek. Vragenlijst 23. *Leuvensche Bijdragen, Bijblad*, XXVIII (1936) 78-82 en *Meded. van de Zuidnéd. Dialectcentrale*, Nr. 17, 374-378. — Vragenlijsten 24, 25 en 26. *Leuvensche Bijdragen, Bijblad*, XXIX (1937) 1-9 en *Meded. van de Zuidnederl. Dialectcentrale* 1937, Nr. 18, 391-393, Nr. 19, 407-410 en Nr. 20, 435-437.

(7) L. GROOTAERS, Zuidnederlandsch Dialectonderzoek. *Leuvensche Bijdragen, Bijblad*. XXVIII (1936) 71-74 en *Meded. van de Zuidnederl. Dialectcentrale*, Nr. 17 (1937) 371-374.

(8) L. GROOTAERS, Aanwijzingen voor de medewerkers. *Leuvensche Bijdragen. Bijblad*, XXVIII (1936) 82-92 en *Meded. van de Zuidnederl. Dialectcentrale*, Nr. 2, 381-391.

(9) *Verslag van de Dialectencommissie der Kon. Nederl. Akad. van Wetensch. te Amsterdam over 1937*, 5 blz.

(10) *Verslag van de Volkskundecommissie der Kon.*

Nederl. Akad. van Wetensch. te Amsterdam over 1937. 3 blz.

(11) *Verenigingsnieuws van de Zeeuwse Vereniging voor Dialectonderzoek.* Nrs. 44-47. Bij Mej. Dr. H. C. M. GHIJSEN, Domburg, 1937.

(12) J. VAN GINNEKEN, Rede van den Voorzitter der dialectcommissie uitgespr. bij de opening van haar eerste tentoonstelling op 20 Mei 1937. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 113-122.

(13) J. VAN GINNEKEN, Onze zuidelijke taalgrens en de Germaansche bevolking van het Merovingische rijk. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 145-154.

(14) P. J. MEERTENS, Het Vlaams karakter der Zeeuwse dialecten. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 39-45.

(15) E. LEGROS, A propos des éléments germaniques en wallon liégeois. *Les dialectes belgo-romans*, I (1937) 103-112.

(16) *Deutscher Sprachatlas*, fortges. von W. MITZKA und B. MARTIN. 9. Lief. Marburg, Elwert, 1937.

(17) J. MÜLLER, Rheinisches Wörterbuch. Lief. 56-61 (*kommen-Kund, L-lang*). Berlin, Klopp. 1937.

(18) H. HARMJANZ und E. RÖHR, Atlas der deutschen Volkskunde. 1. Lief. Leipzig, Hirzel. 1937.

(19) A. BACH, Deutsche Volkskunde. Ihre Wege. Ergebnisse und Aufgaben. Leipzig, Hirzel 1937. XVIII-530 S.

(20) FR. PETRI, Von der Entstehung und nationalen Bedeutung der germanisch-romanischen Volksgrenze. *De. Vl. Ag.*, I (1937) 1-15.

(21) J. E. DE LANGHE, Het Oosteuropeesche ras in de Nederlanden. *Dietbrand*, V (1938) 13-18.

(22) A. VAN LOEY, Bijdrage tot de kennis van het Zuid-westbrabantsch in de 13^e en 14^e eeuw. Fonologie. XXVIII-251 blz. (*Werken uitgeg. door de Kon. Comm. voor Top. en Dial.*, Vl. Afd. I).

- (23) W. G. J. A. JACOB, Het dialect van Grave. 's Her-
togenbosch, Teulings, 1937. xi-125 blz.
- (24) A. WEIJNEN, De *ú* en iets over articulatiegewoonten
in Noord-Brabant. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 12-15.
- (25) L. GOEMANS, Phonetische verscheidenheid in de
volkstaal. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 16-20.
- (26) G. S. OVERDIEP, Stijgende tweeklanken in het
Nederlandsch. *Onze Taaltuin*, V (1937) 319-320.
- (27) G. S. O(VERDIEP) De stijgende tweeklank. *Onze
Taaltuin*, V (1937) 384.
- (28) E. W. SELMER, Nochmals das „nordfriesische
Akzentgesetz. *Zeitschr. f. deutsche Mundartforschung*, XIII
(1937) 175-178.
- (29) D. B. BOSMAN, 'n Ondersoek na die gevelariseerde
-ing in Afrikaans. *De Nieuwe Taalgids*, XXXI (1937)
58-70.
- (30) B. VAN DEN BERG, De taal van een Dordtenaar in
het begin van de 17^e eeuw. *De Nieuwe Taalgids*, XXXI
(1937) 70-77.
- (31) J. VAN GINNEKEN, Internationale vragenlijst over
dialect-phonologie. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 259-266.
- (32) P. PETERS, De vormen en de verbuiging der
pronomina in de Nederlandsche dialecten. *Onze Taaltuin*,
VI (1937) 209.
- (33) P. PETERS, De vormen en de verbuiging der prono-
mina in de Nederlandsche dialecten. *Onze Taaltuin*, VI
(1937) 249-259.
- (34) P. PETERS, De geslachtsvormen van het adjectief
in de Nederlandsche dialecten. *Onze Taaltuin*, V (1937/
357-379.
- (35) F. DEN EERZAMEN, Over de voornaamwoorden in
het Goerees. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 132-137.
- (36) F. DEN EERZAMEN, Over de voornaamwoorden
in het Goerees. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 154-162.

(37) J. VAN GINNEKEN, Het onbepaald lidwoord en het geslacht. *Onze Taaltuin*, V (1937) 353-356.

(38) L. GOEMANS, Over het geslacht van aan het Fransch ontleende zaaknamen in het Nederlandsch *Versl. en Med. van de Kon. Vl. Acad.*, 1937, 769-790.

(39) H. L. BEZOEN, Het taalkundig geslacht te Eschede. *Onze Taaltuin*, V (1937) 257-266.

(40) J. L. PAUWELS, Het geslacht der substantieven in het Nederlands. De enquête van de Zuidned. Maatschappij voor Taalkunde. *Nieuw Vlaanderen*, II (1936), n^r 37 (12 Sept. 1936).

(41) K. FOKKEMA, Het Stadfries. Een bijdrage tot de geschiedenis en de grammatica van het dialect van Leeuwarden. Assen, van Gorcum. 1937, X-186 blz. (*Friesch-Saksische Bibl.*, II).

(42) H. BOS-VAN DER HEIDE, Het Rudolfsboek. Assen; van Gorcum. 1937. 163 blz. (*Friesch-Saksische Bibl.*, III).

(43) P. VAN DER MEULEN, Iets over woordschikking in het Stadsfriesch. *Onze Taaltuin*, V, 337-341.

(44) L. GEENEN, De Limburgsche woordschikking in proza en poëzie. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 129-130.

(45) W. ROUKENS, Wort- und Sachgeographie in Niederländisch-Limburg und in den benachbarten Gebieten. Nijmegen, „De Gelderlander” 1937. XI-478 S. (Met Atlas van 105 kaarten en 63 afb.)

Verscheen ook met den titel : Wort-und Sachgeographie Südosniederlands und der umliegenden Gebieten, mit bes. Berücksichtigung des Volkskundlichen (Wetensch. Onderz. der Zuidoostelijke dialecten door Jos. Schrijnen, Jac. van Ginneken en J. J. Verbeeten).

(46) A. R. HOL, Een tegenstelling Noord-Zuid in de praeterita en participia van de sterke werkwoorden. 's Gravenhage, Nijhoff, 1937. XII-205 blz. (*Noord- en Zuidnederl. Dialectbibliotheek*. VI).

(47) A. WEIJNEN, Onderzoek naar de dialectgrenzen in Noord-Brabant, in aansluiting aan geographie, geschiedenis en volksleven. Fijnaart. Bij den schrijver (Parklaan, 127, Roosendaal). xv-258 blz.

(48) W. A. GROOTAERS, De rode en de zwarte aalbes en hun semantisch verband. *Hand. van de Comm. van Top. en Dial.*, XI (1937) 241-291.

(49) E. BLANCQUAERT en W. PÉE, Intervocalische tenuis-verschuiving in Vlaanderen. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 1-11.

(50) L. GEENEN, Taalkaart : kaas. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 139-143.

(51) L. GEENEN, Taalkaart : steen. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 174-176.

(52) L. GEENEN, Taalkaart : de ij-diphtonggeering. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 202-204.

(53) K. HEEROMA, Aantekeningen bij dialectkaartjes. *Tijdschr. voor Nederl. taal- en letterk.*, LVI (1937) 241-265.

(54) J. NAARDING, De Nederlandsche benamingen van de uier. *Onze Taaltuin*, V (1937) 341-346.

(55) L. GROOTAERS, Woordmigraties over de Vlaamsch-Waalsche taalgrens. *Handel. van het 17^e Nederl. Philologencongres geh. te Utrecht*. Groningen, Wolters, 1937. 60-62.

(56) E. BLANCQUAERT, Ueber Möglichkeiten der Zusammenarbeit auf dialektgeogr. Gebiet. *Rhein. Vierteljahrsblätter*, VII (1937) 19-25.

(57) E. BLANCQUAERT, Der Genter Sprachatlas. *Archiv für vergleich. Phonetik*, I (1937) 20-27.

(58) W. FOERSTE, De Grenzen von de „hollandsche expansie“ in Oostfriesland. *Korrespondenzbl. d. Ver. f. nd. Sprachforschung*, L (1937) 4-5.

(59) J. DE VRIES, Einige Bemerkungen zur Kartographie. *Folk*, I (1937) 75-79.

(60) J. L. PAUWELS, De avonturen van Papilio in Zuid-

Nederland. *Nieuw-Vlaanderen*, I (1935), n^r 42 (19 Oct. 1935).

(61) J. L. PAUWELS, De Germaanse broer van Papilio. *Nieuw Vlaanderen*, II (1936) n^{rs} 5 en 7 (8 en 15 Febr. 1936).

(62) J. L. PAUWELS, Hoe heet de haagwinde in Zuid-Nederland? *Nieuw Vlaanderen*, II (1936) n^{rs} 18 en 19 (2 en 5 Mei 1936).

(63) J. L. PAUWELS, De Zuidnederlandse namen van de sering. *Nieuw Vlaanderen*, III (1937) n^{rs} 19 en 21 (8 en 22 Mei 1937).

(64) J. L. PAUWELS, De koekoek in de plantnamen. *Eigen Schoon en de Brabander*, XX (1937), 81-85.

(65) J. CORNELISSEN, Idioticon van het Antwerpsch Dialect. Bijvoegsel. Eerste Deel, A-H. Gent, Kon. Vl. Acad., 1936, xv-310 blz.

(66) T. VAN DER KOOY DZ., De taal van Hindeloopen. Grammaticaal overzicht en woordenboek met een bloemlezing van Hindelooper proza en poëzie, met 3 kaartjes. 's Gravenhage, Nijhoff, 1937, xii-258 blz. (*Noord- en Zuidnederl. Dialectbibliotheek*, VII).

(67) J. GRAULS, Van Gendarme tot Rijkswachter. *Hand. van de Comm. voor Top. en Dial.*, XI (1937) 339-363.

(68) J. GRAULS, Klommel, lommel, rommel. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 28-32.

(69) J. L. PAUWELS, Met Jan Grauls op (uit)stap in het Walenland. *Nieuw Vlaanderen*, III (1937) n^r 48 (27 Nov. 37)

(70) J. L. PAUWELS, Voornamen als soortnamen. *De Vl. Ag.*, I (1937) 16-20; 49-70.

(71) K. HEEROMA, Lierrelauwen. *Tijdschrift v. Nederl. Taal- en Letterk.* LVI (1937) 91-92.

(72) J. HEINSIUS, Naschrift. *Tijdschrift v. Nederl. Taal- en Letterk.*; LVI (1937) 93.

(73) J. H. VAN LESSEN, Etymologische beschouwingen

naar aanleiding van eenige gewestelijke plantennamen. *Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk.*, LVI (1937) 1-6.

(74) A. OPPREL, Over deek en veek. *Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk.*, LVI (1937) 209-224.

(75) H. L. BEZOEN, Gronings : „ool hinne”. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 173-174.

(76) H. L. BEZOEN, De akkernaam „fekkenstuk” en zijn verwanten. *Tijdschr. v. Nederl. Taal- en Letterk.*, LVI (1937) 225-233.

(77) H. L. BEZOEN, Zichte (sikkel), zichten (maaïen, zeven). *Onze Taaltuin*, VI (1937) 201-202.

(78) C. B. VAN HAERINGEN, Etymologische aantekeningen bij nederlandse woorden voor „uier” en „speen”. *Hand. van de Comm. voor Top. en Dial.*, XI (1937) 325-331. Met Naschrift van K. Heeroma. *Ibid.* 333-338.

(79) K. HEEROMA, Goois uit het midden der 18^e eeuw. *De Nieuwe Taalgids*, XXXI (1937) 164-168.

(80) H. H. KNIPPENBERG, Pieper. *Tijdschrift voor Taal en Letteren*, XXV (1937) 219.

(81) A. VAN LOEY, Tekstcritiek en Dialectologie. *Handel. van de Comm. voor Top. en Dial.*, XI (1937) 293-301.

(82) A. WEIJNEN, West-Noordbrabantse woorden. *Eigen Volk*, IX (1937) 254-255.

(83) J. DE LANGHE, Westvlaamsche Zanten. *Biekorf*, XLIII (1937) 226 vg., 233 vg. en 282 vg.

(84) G. P. BAERT, Van den ouden disch. *Biekorf*, XLIV (1937) 289 vg.

(85) G. P. BAERT, Zijdeweversvlaamsch. *Biekorf*, XLIV (1937) 227 vg.

(86) G. S. O(VERDIEP), Blank en Zwart. *Onze Taaltuin*, V (1937) 349.

(87) R. LADRIÈRE, Volksbenamingen in de muntkunde. *Oostvlaamsche Zanten*, XII (1937) 118-120.

(88) H. H. KNIPPENBERG, Enige Limburgse Zegswijzen. *Tijdschr. voor Taal en Letteren*, XXV (1937) 214-216.

(89) L. VELDHUIS, De roepnamen van het varken. *Onze Taaltuin*, VI (1937) 20-28.

(90) C. G(ESSLER), Uit het taaleigen van Maaseik en omtrek. *Limburg*, XVIII (1936-37) 218-221.

(91) H. PAUWELS, De folklore van het boerenleven. *Eigen Schoon en de Brabander*, XX (1937) 65-74, 353-366.

(92) R. MERTENS, Folklore van den meikever in West-Brabant. *Eigen Schoon en de Brabander*, XX (1937) 201-205.

(93) E. JASPAR, Raakpunten tusschen de dialecten van Aken en Maastricht. *Public. de la soc. hist. et archéol. dans le Limbourg*, LXVI (1930) 111-137.

(94) B. H. WIND, Les contributions néerlandaises au vocabulaire du français belge, II. *Neophilologus*, XXII (1937) 161-167.

(95) J. DE BOUSSU, Les noms de la pomme de terre au XVIIIe s. *Guetteur wallon*, janv. 1936, 77-78.

(96) W. TILGENKAMP, Der Einfluss des Französischen und Niederländischen auf die Mundart des Kreises Jülich. Jülich, Fischer, 1937, 47 blz.

(97) R. LOEWE, Etymologische und wortgeschichtliche Bemerkungen zu deutschen Pflanzennamen, IV. *Beitr. zur Gesch. der dt. Spr. und Liter.*, LXI (1937) 208-241.

(98) W. MITZKA, Die landschaftlichen deutschen Mundart-Wörterbücher. *Zeitschr. f. deutsche Mundartforschung*, XIII (1937) 91-99.

(99) *Veldeke*, 11^e jaarg. (3 nrs.) en 12^e jaarg. (3 nrs.). Maastricht 1937.

(100) J. KNAPE, Flakkeesche verhalen. *Eigen Volk*, IX (1937) 250-254.

(101) K. LANTERMANS, Volksgeloof en volkstaal in Valbrug (Overbetuwe). *Eigen Volk*, IX (1937) 201-204, 227-231.

(102) H. L. BEZOEN, Een zonderlinge haas in Twente. *Eigen Volk*, IX (1937) 131-132.

(103) M. MIERAS, Oe z'op Zuid-Beveland proate. *Eigen Volk*, IX (1937) 14-16.
